

Notat til Statsrevisorerne om
undersøgelse af erhvervsfremme-
ordningernes fordeling på udvalgte
områder

Oktober
2009

revision
revision

revision

Undersøgelse af erhvervsfremmeordningernes fordeling på udvalgte områder

8. oktober 2009

RN A203/09

I. Indledning

1. Statsrevisorerne anmodede mig på deres møde den 16. juni 2008, i forlængelse af drøftelserne af beretning nr. 14/2007 om effekten af erhvervsfremmeindsatsen på innovations- og iværksætterområdet, om at undersøge følgende:

- Efterleves den tilsigtede geografiske, branchemæssige eller størrelsesmæssige fordeling af erhvervsfremme under de ordninger, hvor støtten på forhånd er målrettet mod bestemte landsdele, brancher eller virksomhedsstørrelser?
- Er der en utilsigtet geografisk, branchemæssig eller størrelsesmæssig fordeling af erhvervsfremme under de ordninger, hvor støtten ikke på forhånd er målrettet mod bestemte landsdele, brancher eller virksomhedsstørrelser?

II. Udvalgelse af erhvervsfremmeordninger og metode

2. Rigsrevisionen har foretaget en tværgående kortlægning af karakteristika ved samtlige 124 danske erhvervsfremmeordninger og har på den baggrund udvalgt og undersøgt 14 erhvervsfremmeordninger, som administreres af Økonomi- og Erhvervsministeriet samt Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri (Fødevareministeriet). Den tværgående kortlægning af de 124 danske erhvervsfremmeordninger fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Fordelingen af erhvervsfremmeordninger med eller uden en tilsigtet geografisk fordeling, 2007 (Antal)

	Med tilsigtet geografisk fordeling	Uden tilsigtet geografisk fordeling	I alt	Andel ordninger i %
Økonomi- og Erhvervsministeriet	4	31	35	28
Fødevareministeriet	7	30	37	30
Indenrigs- og Socialministeriet	2	1	3	2
Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udvikling	0	11	11	9
Klima- og Energiministeriet	0	6	6	5
Kulturministeriet	4	8	12	10
Udenrigsministeriet	0	7	7	6
Ministeriet for Sundhed og Forebyggelse	1	1	2	2
Miljøministeriet	2	9	11	9
I alt	20	104	124	100
I alt i %	16	84	100	

Kilde: Ministeriernes egne oplysninger og Rigsrevisionens beregninger.

Tabel 1 viser, at 84 % af det samlede antal ordninger ikke har en tilsigtet geografisk fordeling af midler, mens 16 % af det samlede antal sigter mod en bestemt geografisk fordeling af erhvervsfremmemidlerne. Det fremgår endvidere, at Økonomi- og Erhvervsministeriet og Fødevareministeriet administrerer størstedelen af erhvervsfremmeordningerne.

3. I forhold til beretning nr. 14/2007, hvor Rigsrevisionen undersøgte erhvervsfremmeordninger på innovations- og iværksætterområdet på de 2 ovennævnte ministerområder, har Rigsrevisionen i dette notat udvidet fokus til også at indeholde erhvervsfremmeordninger på regionaludviklingsområdet. Hertil er lagt den indirekte branchestøtteordning Hjemmeservice, der er udvalgt på grund af ordningens væsentlighed. De i alt 14 udvalgte ordninger fremgår af tabel 2.

4. På Økonomi- og Erhvervsministeriets område udgjorde de udvalgte ordninger 82 % af udgifterne inden for områderne iværksætteri, innovation og regional udvikling i 2007. På Fødevareministeriets område var det tilsvarende tal 62 % af den samlede udgiftsbevilling.

Tabel 2. Udvalgte erhvervsfremmeordninger inden for iværksætter- og innovationsområdet samt regionaludvikling

	Tilsligtet geografisk fordeling	Bevilling på finansloven for 2007 (Mio. kr.)
Økonomi- og Erhvervsministeriet:		
Tidlig idéfinansiering/proof of business	Ja	40,0
Erhvervsservice	Ja	87,3
Generelle aktiviteter for iværksættere og mindre virksomheder	Nej	5,5
Lånegarantier – Vækstkaution	Nej	23,6
Erhvervsudvikling og innovation	Nej	4,6
Regional erhvervsudvikling	Nej	14,7
Lånegarantiordning/Kom-i-gang-lån	Nej	8,0
Program for brugerdriven innovation	Nej	94,4
Hjemmeservice	Nej	84,2
Fødevarerministeriet:		
Innovation og udvikling i forarbejdningssektoren	Ja	60,0
Tilskud til jordbrugere i ugunstigt stillede områder	Ja	10,0
Innovation og udvikling i primært jordbrug	Nej	50,0
Innovation, forskning og udvikling i jordbrugs- og fiskerisektoren	Nej	131,2
Indløsning af statsgaranti vedrørende lån til yngre jordbrugere	Nej	-

Kilde: Ministeriernes egne oplysninger og finansloven for 2007.

5. Tabel 2 viser, at 4 af de udvalgte erhvervsfremmeordninger har en tilsligtet geografisk fordeling: Tidlig idéfinansiering/proof of business, Erhvervsservice, Innovation og udvikling i forarbejdningssektoren samt Tilskud til jordbrugere i ugunstigt stillede områder, mens de resterende ordninger ikke har en tilsligtet geografisk fordeling.

6. For de 4 erhvervsfremmeordninger, hvor der er en tilsligtet geografisk fordeling, har Rigsrevisionen sammenholdt den geografiske fordeling af støttemodtagere med ordningens geografiske sigte. Herudover har Rigsrevisionen vurderet støttemodtagernes branchemæssige fordeling og spredningen på virksomhedsstørrelse i forhold til ordningernes eventuelle sigte på disse områder.

7. For halvdelen af de resterende 10 erhvervsfremmeordninger har Rigsrevisionen sammenlignet den geografiske, den branchemæssige og den virksomhedsstørrelsesmæssige fordeling af støttemodtagere med fordelingen af samtlige støtteberettigede virksomheder på landsplan. I det følgende benævnes gruppen af samtlige støtteberettigede virksomheder referencegruppen. Referencegruppen indeholder alle støtteberettigede virksomheder, både de, der har ansøgt om støtte, og de, der ikke har.

For den anden halvdel af ordningerne er det ikke muligt at etablere referencegrupper. Det er fx ikke muligt at indhente oplysninger om helt nystartede virksomheders størrelse. Ved disse 5 ordninger er fordelingen af støttemodtagerne alene sammenholdt med ordningens eventuelle sigte eller målsætninger for den geografiske, den branchemæssige eller den virksomhedsstørrelsesmæssige fordeling af støtte.

8. Rigsrevisionen har i undersøgelsen alene set på de støttemodtagere, der i første omgang er modtagere af den tildelte erhvervsstøtte. Det betyder bl.a., at et tilsagn givet til fx en analysevirksomhed eller et forskningsinstitut er registreret på dets geografi, branche og størrel-

se og ikke på de lokale virksomheder, som analysen eller forskningen efterfølgende er kommet til gavn. Undersøgelserperioden omfatter så vidt muligt perioden 2005-2008. For enkelte af ordningerne er undersøgelsesperioden dog kortere på grund af tidspunktet for ordningens igangsættelse.

III. Erhvervsfremmeordninger med en tilsigtet geografisk fordeling

9. Rigsrevisionen har foretaget en gennemgang af de 4 erhvervsfremmeordninger med en tilsigtet geografisk fordeling. Ordningernes formål og eventuelle krav til geografisk, branchemæssig og virksomhedsstørrelsesmæssig fordeling fremgår af tabel 3.

Tabel 3. Erhvervsfremmeordninger med en tilsigtet geografisk fordeling

Ordning	Formål	Krav
Tidlig idéfinansiering/ proof of business	<p>Ordningens formål er at tilbyde:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rådgivningsaktiviteter til nystartede virksomheder • tilsagn til virksomheder, der har gennemgået et rådgivningsforløb. 	Geografisk tilstræbes en regional forankring af aktiviteterne i de 5 regioner. Der er ingen branchemæssige og størrelsesmæssige begrænsninger, idet alle iværksættere og nystartede virksomheder kan komme i betragtning.
Erhvervsservice	Ordningen består af driftstilskud til de regionale væksthuse.	Støtte fordeles efter klare fordelingsnøgler, der tager hensyn til målgruppen, omfanget af udkantsområder, befolkningsgrundlaget mv.
Innovation og udvikling i forarbejdningssektoren	Formålet med ordningen er at fremme udviklingen af virksomheder inden for fødevareresektoren. Samtidig skal miljøhensyn tilgodeses.	<p>Geografisk er 6,5 mio. kr. af bevillingen målrettet Nordjylland i 2007.</p> <p>Støtte kan opnås til investeringsprojekter i fødevarer virksomheder, og ordningen har været fokuseret på forarbejdning af jordbrugsprodukter.</p> <p>Investeringsstøtte søges af små og mellemstore virksomheder. Større virksomheder har begrænset adgang til støtte.</p> <p>Af de årlige rammer i 2007 og 2008 er der bl.a. afsat 10 mio. kr. årligt til en særlig indsats inden for gartneri og frugtavl.</p>
Tilskud til jordbrugere i ugunstigt stillede områder	Formålet med ordningen er at yde kompensation for produktionsmæssige ulemper for jordbrug i særligt udpegede områder.	<p>Geografisk omfatter ordningen 31 små og mellemstore øer.</p> <p>Branchemæssigt er det en betingelse, at der er jordbrugs mæssig drift på mindst 5 ha af den bedrift, der søges støtte til. Der er ingen krav vedrørende bedriftens størrelse, dog kan der maksimalt ydes tilskud til et areal på 100 ha pr. tilskudsmodtager.</p>

Tidlig idéfinansiering/proof of business

10. Rigsrevisionens gennemgang af ordningen viser, at 35 % af tilsagnene om rådgivningsforløb er givet til hovedstaden, mens de resterende forløb er ligeligt fordelt på de øvrige landsdele. Vækstfonden, som administrerer ordningen, har oplyst, at den regionale forankring er udmøntet ved, at der i hver region er ansat en medarbejder til at forvalte og udbrede ordningen.

Rigsrevisionens gennemgang viser endvidere, at den geografiske fordeling af tilsagn sammenlignet med den geografiske fordeling af antallet af nystartede virksomheder på landsplan stort set er sammenfaldende. Fx blev 35 % af tilsagnene givet til hovedstaden, hvor 36 % af antallet af nystartede virksomheder lå. Dermed opfylder fordelingen af tilsagn ordningens geografiske formål. Da hovedparten af modtagerne af tilsagn er nystartede virksomheder, er det typisk mindre virksomheder, hvor der ikke findes oplysninger om branchen.

Erhvervs-service

11. Rigsrevisionens gennemgang af ordningen viser, at over 95 % af støtten er givet til væksthuse og erhvervscentre ud fra en af ministeriet fastsat fordelingsnøgle, der er i overensstemmelse med ordningens geografiske sigte. Den resterende del af støtten er anvendt til tværgående driftsaktiviteter, fx tværgående konsulentopgaver.

Innovation og udvikling i forarbejdningssektoren

12. Rigsrevisionens gennemgang af ordningen viser, at Nordjylland har modtaget store dele af støtten, hvilket er i overensstemmelse med, at en del af ordningen er målrettet denne landsdel. Gennemgangen viser desuden, at der er givet mange mindre tilsagn til Fyn og Jylland. Endvidere er støtten hovedsageligt fordelt på 3 forarbejdningsbrancher inden for fødevarerindustrien, hvilket er i overensstemmelse med ordningens sigte, og inden for disse er støtten hovedsageligt givet til mindre virksomheder. Fødevareministeriet har oplyst, at der gives støtte til mange gartnerier med en første forarbejdning af produktionen, som hovedsageligt ligger i de 2 landsdele, hvilket er i overensstemmelse med, at ordningen i 2007 og 2008 var målrettet gartnerier og frugtavl.

Tilskud til jordbrugere i ugunstigt stillede områder

13. Rigsrevisionens gennemgang af ordningen viser, at al støtte er givet til landbrug på de 31 støtteberettigede småøer. Herunder har de 3 største tilskudsberettigede øer Læsø, Samsø og Ærø modtaget mest i tilskud. Dermed opfylder fordelingen af støtte ordningens geografiske og branchemæssige sigte i henhold til finansloven.

14. Rigsrevisionens gennemgang af de 4 ordninger har vist, at ordningerne opfylder de tilsigtede geografiske fordelinger. Endvidere har gennemgangen af ordningerne med hensyn til branche og virksomhedsstørrelse ikke givet anledning til bemærkninger.

IV. Erhvervsfremmeordninger uden en tilsigtet geografisk fordeling

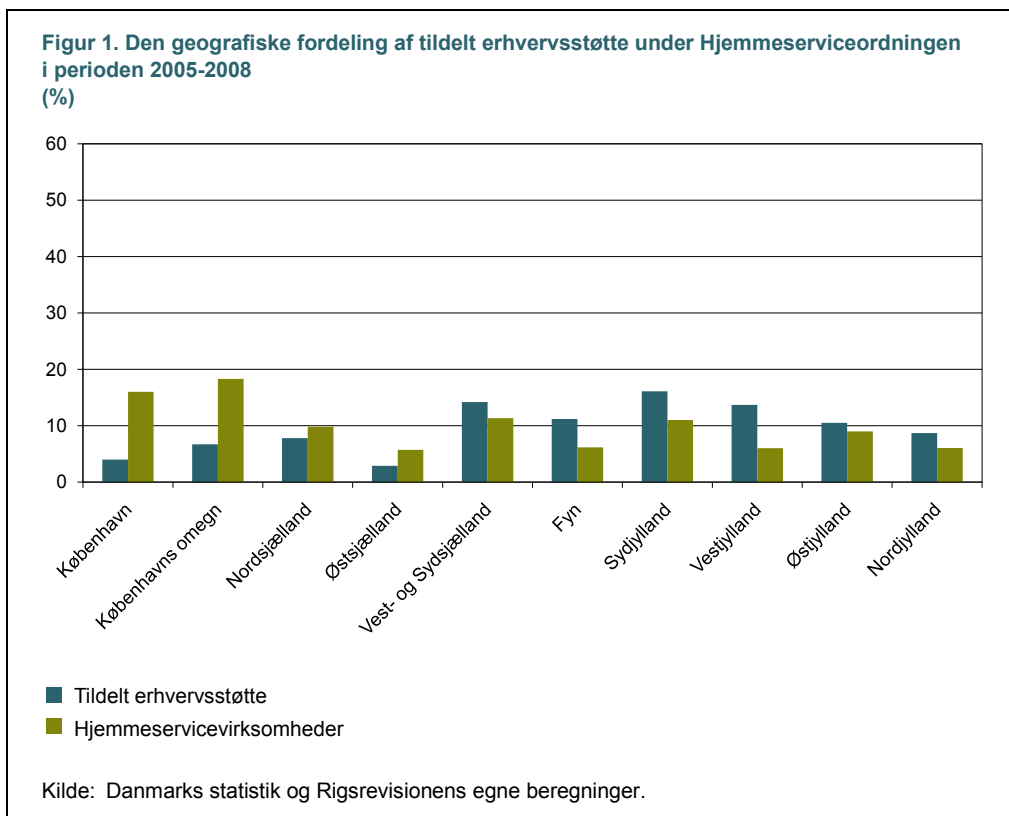
15. Rigsrevisionen har foretaget en statistisk undersøgelse af de 5 erhvervsfremmeordninger, der fremgår af tabel 4.

Tabel 4. Erhvervsfremmeordninger uden en tilsigtet geografisk fordeling

Ordning	Formål	Krav
Hjemmeservice	Ordningen består af tilskud på 40 % til køb af rengøringsarbejde fra virksomheder, der er optaget i ordningen.	Tilskuddet kan søges af alle personer, der er fyldt 65 år eller er tildelt førtidspension, til køb af ydelser hos virksomheder, der udfører rengøringsarbejde i private hjem. Der er intet geografisk eller størrelsesmæssigt sigte med ordningen.
Kom-i-gang-lån	Ordningen er en kombineret lånegaranti- og rådgivningsordning for nystartede virksomheder, hvori iværksættere kan opnå lån på op til 1 mio. kr. med en statsgaranti på 75 %. Støtten kanaliseres gennem banker.	Ordningen indeholder ikke krav om en tilsigtet geografisk fordeling af tilsagn, idet det er den forretningsmæssige kvalitet af ansøgningerne, der er afgørende for tilsagn. Vækstfonden, som administrerer ordningen, tilstræber en bred regional adgang til dens finansieringsinstrumenter. Under ordningen gives der ikke tilsagn til virksomheder inden for primære erhverv, råstofudvindingsindustri samt skibs- og landtransport. Alle øvrige erhverv kan støttes. Der har siden 2005 været vekslende regler for brug af garanti-rammen. Garantirammerne for perioden 2005-2008 er ikke blevet fuldt udnyttet. De ikke-udnyttede rammer for perioden 2005-2008 anvendes i 2009, hvor ordningen ikke er tilført nye midler.
Vækstkaution	Vækstfonden udbyder Vækstkautioner, som dækker 75 % af nettotabet på enkeltlån fra pengeinstitutter, til mindre virksomheder.	Ordningen indeholder ingen egentlig tilsigtet fordeling af tilsagn på geografi, idet det er den forretningsmæssige kvalitet af ansøgningerne, der er afgørende for tilsagn. Vækstfonden, som administrerer ordningen, tilstræber en bred regional adgang til dens finansieringsinstrumenter. Under ordningen gives der ikke tilsagn til virksomheder inden for primære erhverv, udvindingsindustri samt skibs- og landtransport. Endvidere er der krav om, at virksomheden ikke må have mere end 100 ansatte. Desuden må virksomheden højst have en balance på 320 mio. kr. eller en omsætning på op til 370 mio. kr.
Innovation, forskning og udvikling i jordbrugs- og fiskerisektoren (Innovationsloven)	Ordningen giver støtte til jordbrug, fiskeri, udvikling i forarbejdning mv. af jordbrugs- og fiskeriprodukter samt fremme af økologiske udviklingsprojekter.	Der er ingen geografiske begrænsninger for, hvem der kan ansøge om støtte, mens der kun ydes tilsagn til brancher, der kan medvirke til udvikling i det primære jordbrug, i forarbejdning mv. af jordbrugs- og fiskeriprodukter samt fremme af økologiske udviklingsprojekter inden for jordbrug. Virksomheder kan uanset størrelse modtage støtte. Forskningsinstitutioner kan alene modtage støtte til specifikke projekter i samarbejde med virksomheder.
Innovation og udvikling i primærsektoren	Under ordningen gives der tilsagn om tilskud til jordbrug, herunder gartneri, og til skovbrug.	Der er ingen geografiske og størrelsesmæssige begrænsninger for, hvem der kan ansøge om støtte, mens der kun ydes tilsagn til brancher, der kan medvirke til innovation og udvikling i primærsektoren.

Hjemmeserviceordningen

16. Rigsrevisionens undersøgelse af ordningen viser, at støtten fordeles i hele landet. Figur 1 viser den geografiske fordeling af tildelt erhvervsstøtte til Hjemmeserviceordningen set i forhold til fordelingen af hjemmeservicevirksomheder på landsplan.

17. Figuren viser, at der under Hjemmeserviceordningen er givet relativt mere støtte til virksomheder i Jylland og på Fyn end på Sjælland, når spredning af hjemmeservicevirksomheder tages i betragtning.

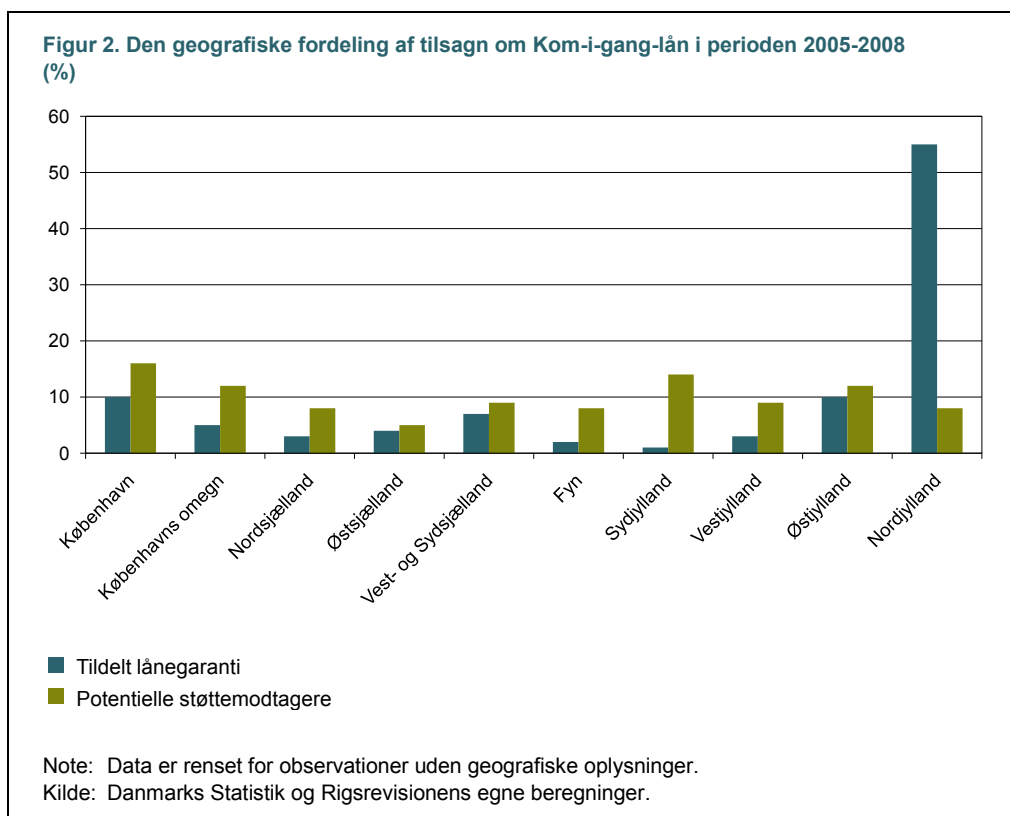
18. Undersøgelsen viser, at det er de mindre hjemmeservicevirksomheder, der modtager mest støtte. Ordningen er alene styret af forbrugerne, der via deres ansøgning om støtte har indflydelse på fordelingen af tilsagn. Forbrugernes behov for og kendskab til ordningen og dermed efterspørgslen efter støtte til hjemmeservice kan variere. Derudover afhænger efterspørgslen af den enkelte kommunes egne tilbud om service i hjemmet.

19. Økonomi- og Erhvervsministeriet har oplyst, at tilskudsrammen for Hjemmeservice er blevet fuldt udnyttet i perioden 2005-2008, men at de årlige forelæggelser af merbevillingsaktstykker har sikret, at der ikke er givet afslag på ansøgninger som en følge af, at tilskudsrammen har været opbrugt.

20. Rigsrevisionen konstaterer, at Sjælland er underrepræsenteret i forhold til referencegruppen. Rigsrevisionen har dog ikke fundet anledning til bemærkninger.

Kom-i-gang-lån

21. Rigsrevisionens undersøgelse af ordningen viser, at tilsagn om lånegaranti mv. fordeles i hele landet. Figur 2 viser den geografiske fordeling af tilsagn om Kom-i-gang-lån set i forhold til referencegruppen. Vækstfonden har oplyst, at der i perioden 2005-2008 årligt er ydet lån under ordningen for 50 mio. kr. I forbindelse med tab er der blevet udbetalt ca. 10 % af den samlede lånegaranti under ordningen.

22. Figuren viser, at over 50 % af tilsagn om Kom-i-gang-lån er givet til iværksættere i Nordjylland. Vækstfonden oplyser, at flere mindre banker, herunder særligt en enkelt bank i Nordjylland, har valgt at markedsføre sig meget aktivt på lån til iværksættere ved bl.a. at udbyde lån med garantier fra Kom-i-gang-låns-ordningen. Til sammenligning har markedsføringsindsatsen været mindre intensiv fra andre banker, herunder de landsdækkende banker. Da bankerne indgår en rammeaftale med Vækstfonden og efterfølgende kan udbyde Kom-i-gang-lån direkte til iværksætterne, er det den enkelte banks brug af ordningen i sammenhæng med efterspørgslen, der påvirker den geografiske spredning. Det er således banken, der yder lån til virksomheden, mens Kom-i-gang-låns lånegaranti alene benyttes i det tilfælde, der forekommer tab.

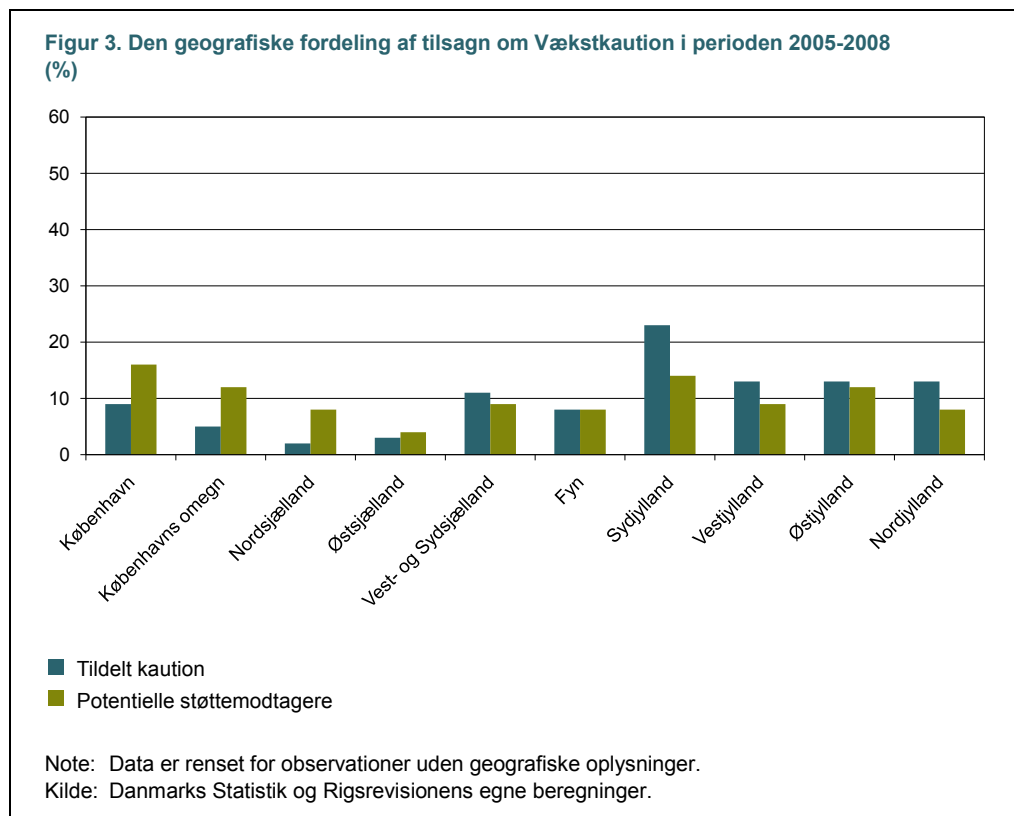
23. Økonomi- og Erhvervsministeriet oplyser, at lånerammen i enkelte år ikke er blevet fuldt udnyttet. Der er derfor ikke på noget tidspunkt i perioden 2005-2008 givet afslag på lån i andre landsdele som følge af de mange tilsagn om Kom-i-gang-lån i Nordjylland.

Undersøgelsen viser endvidere, at der gives tilsagn til en række brancher, og at særligt Handels-, hotel- og restaurationsbranchen, i forhold til referencegruppen af potentielle støttemodtagere, har modtaget relativt mange tilsagn. Vækstfonden oplyser, at årsagen til, at mange restaurationsvirksomheder modtager lånegarantier under Kom-i-gang-låns-ordningen, er, at det ofte er særligt svært for den type virksomheder at få adgang til lån på almindelige vilkår i bankerne, samt at lånestørrelsen på Kom-i-gang-lån passer til denne type virksomheder. Endelig viser undersøgelsen, at den overvejende del af tilsagn om Kom-i-gang-lån er givet til virksomheder med lille omsætning, hvilket er i overensstemmelse med kravet om, at tilsagnsmodtagere skal være nystartede virksomheder.

24. Rigsrevisionen konstaterer, at der er en geografisk overvægt i Nordjylland i forhold til referencegruppen, idet over 50 % af tilsagn om lån er givet til iværksættere i Nordjylland, og en branchemæssig overvægt af handels-, hotel- og restaurationsbranchen, som har modtaget ca. 48 % af tilsagnene. Rigsrevisionen finder ikke anledning til bemærkninger, idet lånerammen i de enkelte år ikke er blevet fuldt udnyttet.

Vækstkaution

25. Rigsrevisionens undersøgelse af ordningen viser, at støtten fordeles i hele landet. Figur 3 viser den geografiske fordeling af tilsagn om Vækstkaution set i forhold til fordelingen i referencegruppen. Figuren viser fordelingen af tildelt kaution til virksomheder. Årligt ydes der lån til virksomheder under ordningen for op mod 140 mio. kr.

Det fremgår af figuren, at der i forhold til referencegruppen af samtlige støtteberettigede virksomheder er givet mange tilsagn om Vækstkaution i de jyske landsdele. Den geografiske spredning skyldes, som for Kom-i-gang-lån, ifølge Vækstfonden, at mange mindre banker især i Jylland markedsfører sig på lån til iværksættere ved at udbyde disse produkter.

Undersøgelsen viser endvidere, at der er givet mange tilsagn til handels-, hotel- og restaurationsbranchen i forhold til referencegruppen. Det skyldes ifølge Vækstfonden, at denne type virksomheder i de senere år har haft særligt vanskeligt ved at skaffe finansiering i bankerne. Derudover er der givet mange tilsagn til de lidt større virksomheder blandt gruppen af små virksomheder, der dog alle har under 100 ansatte og en omsætning på mindre end 370 mio. kr., som ordningen kræver. Det skyldes, at Vækstkaution kan gives i forbindelse med ejerskifte og dermed til igangværende virksomheder.

26. Økonomi- og Erhvervsministeriet har oplyst, at den samlede ramme for Vækstkaution blev udnyttet i 2005, 2006 og 2007, mens rammen i 2008 blev næsten fuldt udnyttet. Ministeriet finder dog ikke, at dette har givet anledning til afslag, da årsagen til afslagene har været, at forretningsidéerne har været for risikobetonede, eller at låneformålene ikke har været inden for rammerne af ordningen.

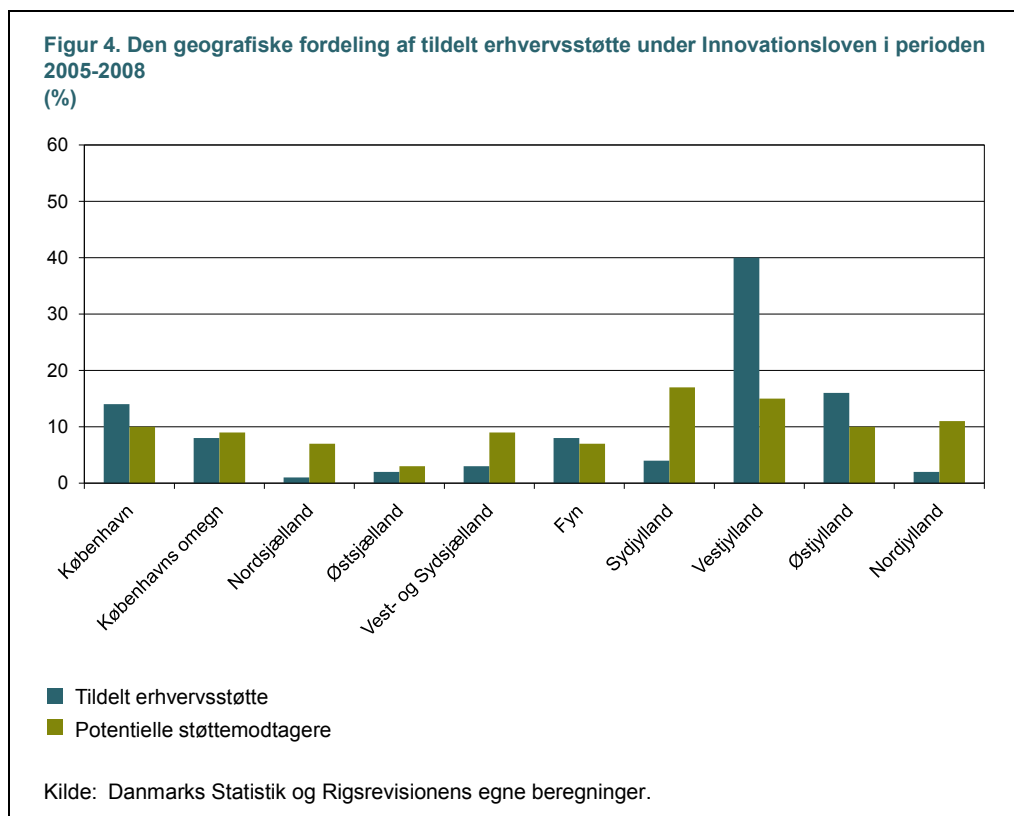
27. Rigsrevisionen har undersøgt den geografiske fordeling af afslagene for ordningen i perioden 2005-2008. Analysen viser, at de landsdele, hvor der er givet mange afslag, som hovedregel er de samme landsdele, der har fået tildelt mere i kaution end det forventelige. På trods af afslagene har områderne dermed modtaget en forholdsmæssig stor andel af de tildelte kautioner. Fordelingen af afslagene har derfor ikke givet anledning til skævdeler.

28. For både Kom-i-gang-lån og Vækstkaution oplyser Økonomi- og Erhvervsministeriet, at overrepræsentationer skyldes, at det ikke er muligt at detailstyre udlånet under de 2 ordninger på regioner og brancher, da der er tale om produkter, som afhænger af den kombinerede efterspørgsel fra virksomheder og pengeinstitutter. Rigsrevisionen har dog på baggrund af analysen af Vækstkaution og Kom-i-gang-lån påpeget over for Økonomi- og Erhvervsministeriet, at ministeriet fremadrettet bør vurdere risikoen for overrepræsentation, når erhvervsfremmemidler kanaliseres gennem tredjepart, og herunder vurdere, om der kan være behov for yderligere informationsindsatser.

29. Rigsrevisionen konstaterer for Vækstkaution, at der er en mindre geografisk overrepræsentation til fordel for Jylland og en branchemæssig overrepræsentation til fordel for handels-, hotel- og restaurationsbranchen i forhold til referencegruppen.

Innovationsloven

30. Figur 4 viser den geografiske fordeling af tildelt erhvervsstøtte under Innovationslovens kap. 2 (udvikling m.v. i det primære jordbrug) og kap. 5 (fremme af økologiske udviklingsprojekter inden for jordbrug). Fordelingen er set i forhold til fordelingen af potentielle støttemodtagere.

Som det fremgår af figuren, er støtten under Innovationsloven hovedsageligt givet til København og Vest- og Østjylland. Fødevarerministeriet oplyser, at støtten først og fremmest er givet til de få danske vidensinstitutioner inden for de primære erhverv med henblik på at sikre ordningernes sigte om forskning og udvikling i disse erhverv. Det betyder, at store offentlige institutioner, som ligger i København og i Vest- og Østjylland, modtager relativt store dele af støtten under ordningen sammenlignet med referencegruppen.

Støtten til vidensinstitutioner er som oftest støtte til samarbejdsprojekter med primærproducenter, forarbejdningsindustrien, følgeindustrien og/eller detailledet. Dette er i overensstemmelse med ordningens sigte.

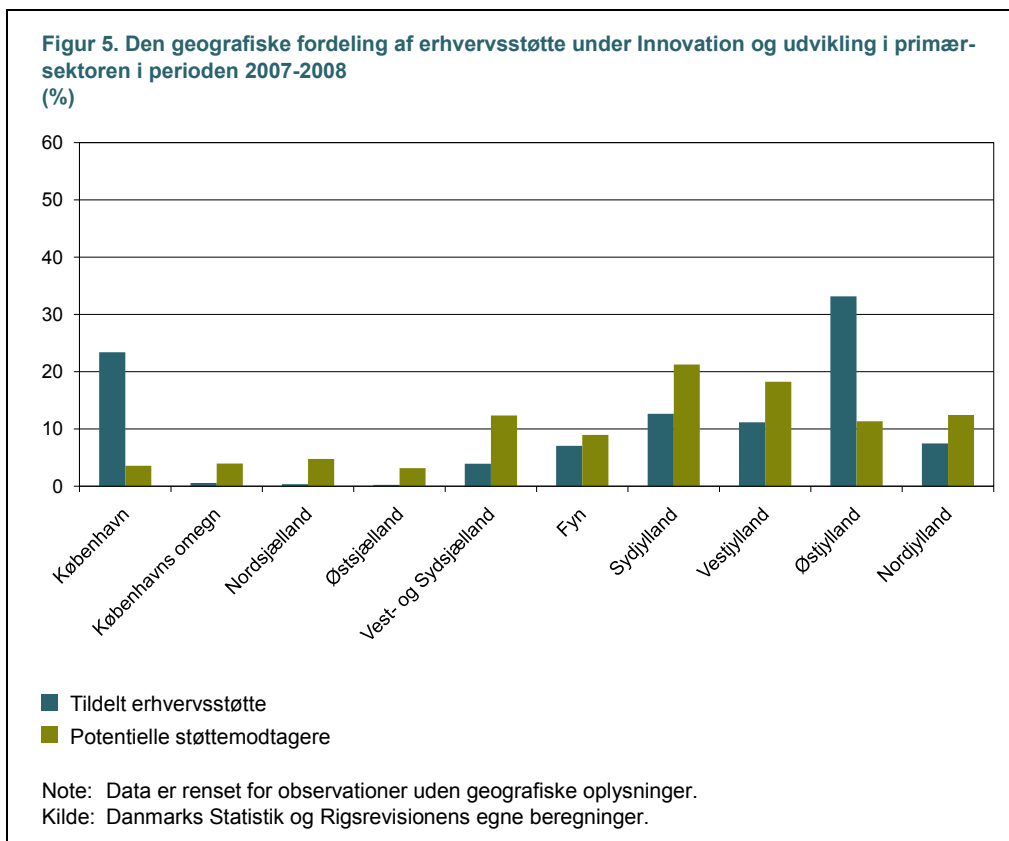
31. Rigsrevisionens undersøgelse viser endvidere, at der er givet mange, men mindre støtbeløb til Fyn. Det skyldes ifølge Fødevarerministeriet, at der er givet mange mindre tilskud til gartnerier, som hovedsageligt er placeret på Fyn. Fordelingen af støtte til Fyn svarer dog til fordelingen af potentielle støttemodtagere, jf. figur 4.

32. Fødevarerministeriet har oplyst, at tilskudsrammen for ordningen ikke har været udnyttet fuldt ud i perioden 2005-2008, og at der ikke er givet afslag på ansøgninger med den begrundelse, at tilskudsrammen har været opbrugt.

33. Rigsrevisionen konstaterer, at der er en geografisk overrepræsentation til fordel for København og Vest- og Østjylland samt en overrepræsentation med hensyn til virksomhedsstørrelse i forhold til referencegruppen. Dette skyldes, at der er givet meget støtte til store offentlige institutioner. Da ordningens sigte netop er at støtte udvikling i det primære jordbrug mv., er store dele af støtten givet til de ret få vidensinstitutioner, der er inden for disse områder. Da støtte givet til vidensinstitutioner endvidere kun kan gives til samarbejdsprojekter med virksomheder, har Rigsrevisionen ikke fundet anledning til bemærkninger.

Innovation og udvikling i primærsektoren

34. Figur 5 viser den geografiske fordeling af erhvervsstøtte under Innovation og udvikling i primærsektoren set i forhold til fordelingen af potentielle støttemodtagere.

Figuren viser, at Østjylland og København har modtaget store dele af støtten i forhold til referencegruppen af potentielle støttemodtagere. Ordningen var i 2007 og i 2008 en del af Landdistriktsprogrammet. Dette betyder, at der bl.a. er bevilget EU-midler igennem ordningen. I henhold til reglerne for denne finansiering fra EU skal halvdelen af støtten til projekterne bevilges gennem nationale støtteordninger, og EU-midlerne kan herefter benyttes til at give et tilsvarende beløb i støtte. Fødevarerministeriet har oplyst, at enkelte aktører inden for dansk landbrug beliggende i de 2 landsdele modtager store tilskud i medfør af denne EU-finansiering.

35. Fødevareministeriet har oplyst, at tilskudsrammen for denne ordning heller ikke har været udnyttet fuldt ud i perioden 2007-2008, og at der derfor ikke er givet afslag på ansøgninger med den begrundelse, at tilskudsrammen har været opbrugt.

36. Rigsrevision konstaterer, at der er en geografisk skævdeling til fordel for København og Østjylland. Rigsrevisionen har imidlertid ikke fundet anledning til bemærkninger.

Yderligere ordninger uden tilsigtet geografisk fordeling

37. Rigsrevisionen har derudover gennemgået yderligere 5 erhvervsfremmeordninger uden målrettet geografisk fordeling (Generelle aktiviteter for iværksættere og mindre virksomheder, Erhvervsudvikling og innovation, Regional erhvervsudvikling, Program for brugerdreven innovation samt Indløsning af statsgaranti vedrørende lån til yngre jordbrugere).

38. Gennemgangen har i lighed med ovenstående ikke givet anledning til bemærkninger.

V. Sammenfatning og vurdering

39. Jeg kan på baggrund af overstående konkludere, at for de erhvervsfremmeordninger, hvor støtten på forhånd er målrettet mod bestemte landsdele, brancher eller virksomhedsstørrelser, efterleves den tilsigtede geografiske, branchemæssige eller størrelsesmæssige fordeling.

40. Jeg kan ligeledes konkludere, at for de øvrige erhvervsfremmeordninger er der i nogle tilfælde geografiske skævheder til fordel for sjællandske landsdele og i andre tilfælde til fordel for jyske eller fynske landsdele. Ligeledes er der en branchemæssig og størrelsesmæssig spredning af modtagerne, så støtten i nogle tilfælde falder ud til fordel for visse virksomhedsstørrelser og brancher frem for andre. Jeg finder, at den observerede spredning i geografi og branche kan forklares ved de særlige forhold, der gør sig gældende for de enkelte undersøgte erhvervsfremmeordninger. Derudover viser undersøgelsen, at der for flere af ordningerne ikke er givet afslag, som følge af at tilskudsrammen har været opbrugt. Jeg finder derfor ikke, at resultaterne af denne gennemgang giver anledning til bemærkninger.

Henrik Otbo